

POSUDEK ŠKOLITELKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autorka práce: Tereza Bryxová

Název práce: Charakteristika vybraných skupin pavoukoců a jejich využití ve výuce na druhém stupni ZŠ

Vedoucí práce: Dagmar Říhová

Cíle práce

Autorka předkládané diplomové práci vytyčila čtyři cíle. První z nich byl rešeršní, seznamující s modelovými skupinami pavoukoců. Tři následující byly praktické, zaměřené na navržení výukového bloku zaměřeného na tyto pavoukocce, jeho opilotování a analýzu průběhu a výsledků pilotáže. Všechny vytyčené cíle byly naplněny.

Obsahové zpracování

Název práce, obsah české i anglické verze abstraktu a obsah práce se plně shodují; klíčová slova jsou vhodně zvolena a doplňují název práce.

Práce je rozdělena na část rešeršní, seznamující čtenáře s modelovými skupinami pavoukoců vhodnými pro systematickou výuku zoologie v ČR (pavouci, sekáči, štíři, štírci a roztoči); a na část praktickou. Ta je věnována seznámení se zvolenými aktivizačními metodami a obsahuje také návrh „pavoukovčeho“ výukového bloku. Poslední díl práce je věnován analýze průběhu pilotáže výukového bloku, a údajů získaných v závěrečném dotazníkovém šetření. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují.

Teoretická východiska navrhovaného výukového bloku jsou vhodně sepsána, zamýšlené výukové cíle jsou z nich jasně patrné. Zvolené metody výuky (E-U-R, dvoukolová myšlenková mapa s doplněním, práce s textem a následné skládkové učení v pracovních skupinách) jsou s ohledem na téma vybrány vhodně. Zvolené metody analýzy dotazníkového šetření a porovnávání myšlenkových map „před“ a „po“ umožňují naplnit cíle sepsané v úvodu práce nenásilnou formou a bez zbytečného dodatkového testování. Metodologie zpracování je popsána jednoduše. Získané výsledky jsou zároveň komentovány a interpretovány; protože však autorka použila poměrně rozříštěnou metodu analýzy získaných dat, toto propojení umožňuje lepší vhled do získaných výsledků.

Závěry práce jsou podloženy relevantními výsledky. Kvůli malému výzkumnému vzorku je však potřeba na ně hledět s opatrností a spíše jako na trend než na danost.

Autorka používá specifický a pro své písemné práce charakteristický jazyk. Práce je čtivá, orientaci znesnadňuje pouze její délka a rozříštěnost způsobená „prošpikováním“ grafy a tabulkami v závěrečných kapitolách. Literární zdroje jsou vhodně zvolené a je jich dostatek; autorka prokázala schopnost pracovat s různými typy literárních zdrojů.

Formální náležitosti

Text je psán česky, poměrně srozumitelně a jen s malým množstvím drobných chyb a překlepů, které neovlivňují čitelnost ani srozumitelnost. Je vhodně strukturován do na sebe navazujících kapitol. Odpovídá nárokům na formátování závěrečných prací na PedF UK. Práce obsahuje všechny předepsané náležitosti; přejaté poznatky vhodně a správně uvádí. Seznam prací zmíněných v textu koresponduje se seznamem použité literatury. Některé citace jsou v textu uváděny méně obvyklou formou (občas se vyskytují zkratky křestních jmen autorů), práce však jsou bez problémů dohledatelné. Seznam použitých zdrojů je úplný. Celková

délka práce přesahuje 127 tisíc znaků, což významně přesahuje minimální rozsahový požadavek kladený na závěrečné práce odevzdávané na PedF UK v Praze. Práce je doplněna seznam obrázků (přejaté jsou v seznamu obrázků náležitě citovány), tabulek a grafů, grafy jsou uváděny v samostatném seznamu.

Maximální zjištěná podobnost s dostupnými elektronickými zdroji (kombinace výsledku antiplagiáčnické kontroly systémů Theses a Turnitin) je 2 %. Turnitin zjistil celkovou 11% podobnost (s nejvyšší podobností s jedním zdrojem 1 %); Theses 4% podobnost. Nebývalé nízké hodnoty zjištěné podobnosti jsou způsobeny autorčinným charakteristickým stylem psaní; zjištěná podobnost je způsobena použitím předepsaných součástí DP (prohlášení o autorství atd.), správně uváděnými přímými citacemi, krátkými typickými úseky českých vět a především užitím citační ISO-normy v seznamu zdrojů.

Všechny uvedené grafy a tabulky jsou autorské, a vhodně vizualizují získané výsledky. Tabulky, grafy i obrázky jsou správně popsány a v textu je na ně odkazováno.

Doplňující komentář

Diplomová práce Terky Bryxové (resp. její dopad na žáky, na kterých probíhalo praktické ověření návrhu) je pro mne z pohledu školitelky zvláštní. Autorka použila běžně používané metody, vyučovala o tradičních skupinách pavoukoviců, zjišťovala názory žáků běžně užívanou metodikou. V jednotlivostech nepřinesla nic nového, nové bylo pouze propojení metod, metodik a postupů. A přesto – anebo právě proto – byli žáci pilotáží jejího návrhu výuky nadšeni. Na tom by nebylo nic neběžného (u našich studentů plných elánu a chuti zkoušet nové věci se to stává často), kdyby Terka coby fokální skupinu organismů pro svou práci nezvolila pavoukovic. To je skupina, která při výuce budí často rozporuplné emoce. Mnoho žáků se jich obává či přímo bojí, k běžným obtížím výuky tedy přibývá prvek mnohdy výrazného strachu. Přesto se autorka předkládané these rozhodla právě pro tuto skupinu, a domnívám se, že pozitivní výsledek práce je dán její osobní schopností velmi milé a příjemné interakce s lidmi.

Návrh výukového bloku, postup výuky a testování se mnou Terka průběžně konzultovala. Jednotlivé konzultace sice probíhaly nárazově (Terka občas napřed koná a poté přemýšlí), ale ke každé části práce jich byl dostatek a tak jsem měla průběžný přehled o průběhu příprav a prací. Zpracování výsledků provedla adeptka zcela samostatně, mé školitelské poznámky, tipy a návrhy do textu průběžně začleňovala. Výsledkem je mírně rozříštěná (protože „prošpikovaná“ grafickými znázorněními získaných výsledků) diplomová práce, která zjistila, že na formě výuky velmi záleží. Aktivizační a kooperativní metody jsou schopné „přebýt“ vliv arachnofobie, a umožňují žáky seznámit i se skupinami obecně odmítanými.

Práci proto plně doporučuji k obhajobě, a otázky přenechávám oponentovi práce, panu profesorovi L. Hanelovi.

Navrhované hodnocení

Plně **doporučuji** obhájení předložené práce.

Na Dolní Moravě dne 13. května 2024

Dagmar Říhová